

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

Τα προγράμματα σχολικών δραστηριοτήτων αποτελούν ένα σημαντικό κομμάτι της εκπαιδευτικής διαδικασίας, καθώς προσφέρουν στους μαθητές την ευκαιρία να αναπτύξουν δεξιότητες πέρα από το σχολικό αναλυτικό πρόγραμμα. Μέσα από αυτά τα προγράμματα, οι μαθητές μπορούν να:

- Εξερευνήσουν τα ενδιαφέροντά τους ανακαλύπτοντας νέες κλίσεις και ταλέντα.
- Καλλιεργήσουν κοινωνικές δεξιότητες μέσα από τη συνεργασία τους με συνομήλικους και να μάθουν να λειτουργούν σε ομάδα.
- Αναπτύξουν αυτοπεποίθηση αναλαμβάνοντας πρωτοβουλίες και ξεπερνώντας τους φόβους τους.
- Αποκτήσουν κριτική σκέψη αναλύοντας πληροφορίες και να λύνοντας προβλήματα.
- Αναδείξουν τη δημιουργικότητα τους και να εκφραστούν με διάφορους τρόπους.

Βήματα για την ανάπτυξη ενός προγράμματος:

1° Στάδιο : Δημιουργία ομάδας

- Δημιουργία παιδαγωγικής ομάδας εκπαιδευτικών. Προσπάθεια για συμμετοχή στη παιδαγωγική ομάδα εκπαιδευτικών διαφορετικών ειδικοτήτων.
- Δημιουργία ομάδας μαθητών. Σε κάθε πρόγραμμα Σχολικών Δραστηριοτήτων είναι καλό να συμμετέχουν 10-25 μαθητές/τριες. Στην ομάδα κάθε Προγράμματος μπορούν να συμμετέχουν μαθητές/τριες ενός τμήματος Τμήματος ή μαθητές/τριες από διαφορετικά Τμήματα και Τάξεις.
- Ενημέρωση των Γονέων και Κηδεμόνων των μαθητών/τριών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα για τους στόχους του προγράμματος και τις δραστηριότητές του.

2° Στάδιο : Επιλογή του θέματος

- Η παιδαγωγική ομάδα σε συνεργασία με τους μαθητές/τριες επιλέγουν το θέμα,
- **Η θεματολογία** των Προγραμμάτων (σύμφωνα με το 132714/Δ7/06-11-2024 έγγραφο του ΥΠΑΙΘΑ) :

A. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΓΙΑ ΤΟ ΣΧΟΛΙΚΟ ΕΤΟΣ 2024-2025

Πρόληψη και αντιμετώπιση φαινομένων βίας στο πλαίσιο της Εκπαίδευσης για την Αειφορία:

Βία και εκφοβισμός μεταξύ παιδιών και εφήβων στο φυσικό και διαδικτυακό περιβάλλον.

B. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΘΕΜΑΤΟΛΟΓΙΑ

- Κλιματική αλλαγή – Ανθρωπογενείς -Φυσικές καταστροφές
- Τοπικό φυσικό περιβάλλον, τοπικά οικοσυστήματα, βιοποικιλότητα, απειλούμενα είδη, ζωική παραγωγή και αγροτική καλλιέργεια, προστατευόμενες περιοχές
- Υγειονομική κρίση, Περιβάλλον, Αειφορία

- Αειφόρο Σχολείο, αειφορική διαχείριση υλικών και άυλων πόρων της κοινότητας
- Βιώσιμη ανάπτυξη
- Αειφόρος κατοικία, βιοκλιματική αρχιτεκτονική, ασφάλεια των τεχνο-υποδομών στο δομημένο περιβάλλον, βιώσιμοι ελεύθεροι χώροι-αειφορική χρήση και αξιοποίησή τους
- Εναλλακτικές μορφές ενέργειας
- Ενεργειακό ζήτημα, οικολογικό/ενεργειακό αποτύπωμα στο σχολείο και στο σπίτι
- Διατήρηση και προστασία αστικού και περιαστικού πρασίνου
- Το περιβάλλον ως πεδίο συνάντησης των πολιτισμών
- Περιβάλλον και Μνημεία, αρχαιολογικοί χώροι και ιστορικοί τόποι
- Περιβάλλον και Ιστορία, μυθολογία, λαογραφία, τέχνη
- Οικοσυστήματα, δομή και λειτουργία χερσαίων και υδατικών συστημάτων
- Ρύπανση, μόλυνση και υποβάθμιση του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος
- Περιβαλλοντικοί κίνδυνοι και διαχείρισή τους
- Αλλαγή χρήσεων γης, αστυφιλία, οικολογική επιβάρυνση
- Βιοτεχνολογικές εφαρμογές και περιβάλλον
- Διαχείριση Φυσικών Πόρων και βιωσιμότητα
- Αστική ανάπτυξη, οδικά δίκτυα, ασφαλής χρήση των δημοσίων χώρων
- Αγροτική ανάπτυξη, τουρισμός, εναλλακτικός/οικολογικός τουρισμός
- Καταναλωτικά πρότυπα και περιβάλλον
- Βιομηχανική ρύπανση-γεωργική ρύπανση
- Ηλιακή ακτινοβολία, ηλεκτρομαγνητική ακτινοβολία και επιπτώσεις
- Αξιοποίηση εργαλείων ΤΠΕ στην εκπαίδευση για τον περιβάλλον (π.χ. παραγωγή βίντεο, κινούμενη εικόνα, ψηφιακή τέχνη)
- Άλλο (στην κατηγορία αυτή εντάσσεται οποιοδήποτε πρόγραμμα δεν περιλαμβάνεται στις ως άνω κατηγορίες)

ΑΓΩΓΗ ΥΓΕΙΑΣ

- Πρόληψη και αντιμετώπιση φαινομένων βίας και εκφοβισμού στο πλαίσιο της προαγωγής της υγείας παιδιών και εφήβων
- Κλιματική αλλαγή και οι επιπτώσεις της στην υγεία
- Σωματική υγεία
- Διατροφική αγωγή - υγιεινή διατροφή
- Στοματική υγιεινή

- Φυσική ζωή, άσκηση και υγιεινός τρόπος διαβίωσης/ Δημιουργική αξιοποίηση ελεύθερου χρόνου
- Πρόληψη ατυχημάτων - πρώτες βοήθειες
- Οδική ασφάλεια - κυκλοφοριακή αγωγή
- Πολιτική προστασία, πρόληψη και αντιμετώπιση έκτακτων καταστάσεων/σεισμοί, πλημμύρες, πυρκαγιές
- Εθελοντισμός - αλληλεγγύη
- Ενεργός πολίτης - διαμόρφωση δημοκρατικής συνείδησης
- Αξίες ζωής (σεβασμός, αγάπη, ειρήνη, ανεκτικότητα, τιμιότητα κ.ά.)
- Ανθρώπινα δικαιώματα - δικαιώματα του παιδιού
- Μετανάστευση - πρόσφυγες (αποδοχή, ένταξη και κοινωνική συμβίωση)
- Κοινωνική ένταξη - ισότητα ευκαιριών - σεβασμός στη διαφορετικότητα
- Διαφυλικές σχέσεις - Έμφυλη Βία
- Σεξουαλική αγωγή
- Πρόληψη χρήσης ναρκωτικών ουσιών/ καπνίσματος/ οινόπνευματων
- Πρόληψη συμπεριφορών υψηλού κινδύνου (διατροφικές διαταραχές, αυτοτραυματισμοί, άσκοπη κατανάλωση ενεργειακών ποτών, εθισμός στο διαδίκτυο κ.ά.)
- Αγωγή του καταναλωτή
- Ασφαλής χρήση των ηλεκτρονικών υπολογιστών και του διαδικτύου - διαδικτυακός εκφοβισμός
- Πρόληψη κι αντιμετώπιση της βίας και του εκφοβισμού
- Ψυχική υγεία/ ψυχική ανθεκτικότητα - συναισθηματική αγωγή - διαπροσωπικές σχέσεις
- Αγωγή υγείας στο αειφόρο σχολείο - Αγωγή υγείας και οι Δεκαεπτά Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης
- Άλλο (στην κατηγορία αυτή εντάσσεται οποιοδήποτε Πρόγραμμα δεν περιλαμβάνεται στις κατηγορίες οι οποίες αναφέρονται παραπάνω)

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

- Πρόληψη και αντιμετώπιση φαινομένων βίας στο πλαίσιο της ενίσχυσης της πολιτισμικής ταυτότητας παιδιών και εφήβων
- Κλιματική αλλαγή και οι επιπτώσεις στον Πολιτισμό
- Αειφορία και υλικός - άυλος πολιτισμός (ήθη, έθιμα, λαϊκή παράδοση, λαϊκή τέχνη κ.ά.)
- Λαογραφία - πολιτιστική κληρονομιά - τοπική ιστορία - ιστορία και πολιτισμός, ιστορία, μυθολογία
- Ανθρώπινα δικαιώματα - Δικαιώματα του παιδιού
- Δεξιότητες του ενεργού πολίτη - Εθελοντισμός και αλληλεγγύη - Σύγχρονα κοινωνικά ζητήματα
- Θέματα διαπολιτισμικότητας - πολιτισμική πολυμορφία, πολιτισμικές συνήθειες των λαών, λεκτική και μη λεκτική επικοινωνία μεταξύ των λαών
- Εκπαίδευση στη δημοκρατία - Εκπαίδευση για τη δημοκρατία
- Επιστήμες και Τέχνες
- Μουσική - Χορός - Κινηματογράφος - Φωτογραφία - Εικαστικές τέχνες -

Θέατρο, Θεατρικά κείμενα, Θέατρο σκιών, Κουκλοθέατρο.

- Μουσειακή Αγωγή
- Λογοτεχνία-Ρητορική-Φιλοσοφία, φιλοσοφία για παιδιά
- Ιστορία της γραφής και της τυπογραφίας
- Αξιοποίηση της σχολικής βιβλιοθήκης - φιλιαναγνωσία - δημιουργική γραφή
- Αξιοποίηση εργαλείων ΤΠΕ στην εκπαίδευση για τον πολιτισμό (π.χ. παραγωγή βίντεο, ψηφιακή τέχνη, κινούμενη εικόνα)
- Εκπαιδευτική Ραδιοτηλεόραση - δημοσιογραφικός Λόγος - μαθητικός Τύπος - μαθητικό Ραδιόφωνο
- Παιδεία στα Μέσα και την Πληροφορία - Ψηφιακός Γραμματισμός
- Άλλο (στην κατηγορία αυτή εντάσσεται οποιοδήποτε Πρόγραμμα δεν περιλαμβάνεται στις κατηγορίες οι οποίες αναφέρονται παραπάνω)

ΑΓΩΓΗ ΣΤΑΔΙΟΔΡΟΜΙΑΣ

- Πρόληψη και αντιμετώπιση φαινομένων βίας στο πλαίσιο της επαγγελματικής ανάπτυξης παιδιών και εφήβων
- Κλιματική Αλλαγή και οι επιπτώσεις στην Εργασία
- Περιβάλλον/Υγεία/Πολιτισμός και Εργασία
- Στοχοθέτηση και Σχεδιασμός Σταδιοδρομίας
- Λήψη επαγγελματικών/εκπαιδευτικών αποφάσεων
- Μετάβαση στην επόμενη εκπαιδευτική βαθμίδα / επαγγελματική επιλογή
- Κριτήρια επιλογής επαγγέλματος
- Επαγγέλματα και τομείς παραγωγής (πρωτογενής/δευτερογενής/τριτογενής)
- Προσωπική και επαγγελματική ανάπτυξη & καλλιέργεια δεξιοτήτων ζωής
- Επαγγέλματα και αγορά εργασίας
- Ισότητα στην πρόσβαση στην εργασία
- Επιχειρηματικότητα
- Ψηφιακές δεξιότητες και νέα επαγγέλματα
- Η αξία των ήπιων δεξιοτήτων/ικανοτήτων στην αγορά εργασίας
- Ικανότητες/Δεξιότητες Διαχείρισης Σταδιοδρομίας
- Γνωριμία με τη δομή, την οργάνωση και τη λειτουργία μιας επιχείρησης
- Ήπιες δεξιότητες και σύγχρονα εργασιακά περιβάλλοντα
- Τοπικές αγορές εργασίας και επαγγέλματα
- Επαγγελματικές Μονογραφίες, περιγραφές Επαγγελμάτων
- Συνεντεύξεις με Επαγγελματίες/Αποφοίτους
- Άλλο (στην κατηγορία αυτή εντάσσεται οποιοδήποτε Πρόγραμμα δεν περιλαμβάνεται στις κατηγορίες οι οποίες αναφέρονται παραπάνω)

3^ο Στάδιο : Στόχοι

Οι στόχοι καλό θα είναι να είναι μικροί και συγκεκριμένοι, να ανταποκρίνονται στη σφαιρική, ολιστική προσέγγιση του θέματος και να ικανοποιούν όλους τους τομείς ανάπτυξης του ατόμου (γνωστικό, συναισθηματικό, ψυχοκινητικό) και να καλλιεργούν δεξιότητες της ζωής, ήπιες δεξιότητες, κοινωνικές δεξιότητες, ψηφιακό και τεχνολογικό γραμματισμό και

δεξιότητες τεχνολογίας και επιστήμης όπως κριτική σκέψη, δημιουργικότητα, συνεργασία, επικοινωνία, ευελιξία και προσαρμοστικότητα, πρωτοβουλία, οργανωτική ικανότητα, και ενσυναίσθηση. Να διαμορφώνονται συνθήκες που προάγουν τις αξίες της δημοκρατίας, του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της ειρήνης και της ελευθερίας

4° Στάδιο : Επιλογή Μεθοδολογίας

- Για την υλοποίηση ενός προγράμματος σχολικών δραστηριοτήτων προτείνεται συνδυασμός πολλών διαφορετικών εκπαιδευτικών μεθόδων στο πλαίσιο μιας διεπιστημονικής και συστημικής προσέγγισης των περιβαλλοντικών προβλημάτων. Η Μέθοδος Διεκπεραίωσης Προγράμματος (**Project**) ή «μέθοδος των βιωμάτων» και η **Επίλυση προβλήματος** είναι δυο ευρύτερες στρατηγικές που μπορούν να συμπεριλάβουν, ανάλογα με την περίπτωση, πολλές διαφορετικές μεθόδους που ανταποκρίνονται στους επιμέρους στόχους όπως :
- Η έρευνα μέσα από ερωτήσεις (ερωτηματολόγια)
- Η συζήτηση
- Η επισκόπηση των απόψεων (σφυγμομέτρηση)
- Η μελέτη μιας περίπτωσης
- Η εργαστηριακή / πειραματική μέθοδος
- Οι δραστηριότητες προσομοίωσης
- Τα παιχνίδια (ρόλων - προσομοίωσης – ανοιχτού χώρου)
- Η επισκόπηση πεδίου
- Η μελέτη πεδίου
- Τα περιβαλλοντικά μονοπάτια
- Η χαρτογράφηση – διασαφήνιση- διαβάθμιση εννοιών
- Η έρευνα (βιβλιογραφική – διαδικτύου – δράσης)
- Το δίλημμα
- Ο καταγισμός ιδεών
- Το τρίγωνο ή τετράγωνο απόψεων
- Η αφήγηση
- Η εργασία σε ανεξάρτητες ομάδες

5° Στάδιο : Υλοποίηση - Δραστηριότητες

- Διαμορφώνουμε μια σειρά από δραστηριότητες που θα βοηθήσουν τους μαθητές να επιτύχουν τους στόχους του προγράμματος.
- Λαμβάνουμε υπόψη τις ηλικίες και τα ενδιαφέροντα των μαθητών.
- Ενσωματώνουμε ποικιλία δραστηριοτήτων (ομαδικές, ατομικές, δημιουργικές, πρακτικές).

- Επιλέγουμε δραστηριότητες που θα ικανοποιούν τους στόχους του προγράμματος (αναζήτηση βιβλιογραφίας, συλλογή πληροφοριών από άτομα ή φορείς, συνεντεύξεις ειδικών, επίσκεψη σε χώρους σχετικούς με το θέμα...)
- Χωρίζουμε σε υπο-ομάδες που αναλαμβάνουν τα προτεινόμενα υποθέματα και την υλοποίηση των αντίστοιχων δραστηριοτήτων.
- Οι συναντήσεις των ομάδων, καλό είναι, να γίνονται συγκεκριμένη ημέρα και ώρα και να καταγράφονται σε **Ημερολόγιο του Προγράμματος**.
- Οι υπο-ομάδες ενημερώνονται περιοδικά σε κοινές συναντήσεις.
- Επιδιώκουμε τη συνεργασία με την Τοπική Κοινωνία (Πρόσωπα, Φορείς, Σύλλογοι...)
- Σε κάθε δραστηριότητα του προγράμματος να απασχολεί την ομάδα η **ασφαλής** διεκπεραίωση των ενεργειών τους, συζητώντας όλα τα απαραίτητα μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται.

6° Στάδιο : Αξιολόγηση

- Οι μαθητές ταξινομούν τα στοιχεία που συνέλεξαν και τους εμπειρίες τους στο χώρο και το χρόνο κατά υπο-ομάδα, τα συνδέουν μεταξύ τους, συζητούν, επανέρχονται σε θέματα που προέκυψαν ή σε νέες δραστηριότητες και οδηγούνται σε συμπεράσματα και προτάσεις

7° Στάδιο : Δράσεις

- Οι μαθητές σχεδιάζουν μαζί με τους εκπαιδευτικούς και αναλαμβάνουν τοπικές **δράσεις**, θετικές για προβλήματα που μελέτησαν στο πρόγραμμα τους.

Ενδεικτικά ως δράσεις αναφέρουμε την κοινοποίηση προτάσεων και συμπερασμάτων της έρευνας προς αρμόδιους Φορείς, την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση γονέων, κηδεμόνων, μαθητών και εκπαιδευτικών, τη δεντροφύτευση, τον καθαρισμό περιοχών, την ανάρτηση στην ιστοσελίδα του σχολείου, την έκδοση μαθητικού εντύπου κ.ά.

8° Στάδιο : Παρουσίαση

- Οι μαθητές/τριες παρουσιάζουν τα συμπεράσματά τους στη σχολική κοινότητα και την τοπική κοινωνία για τη διάχυση των αποτελεσμάτων.
- Η παρουσίαση μπορεί να γίνει με διάφορους τρόπους (διάλεξη, θεατρικό δρώμενο, κατασκευή αφίσας, δημιουργία video, έκδοση).

9° Στάδιο : Αξιολόγηση

- Αξιολογείται η επιτυχία των αρχικών στόχων από την παιδαγωγική ομάδα και τους μαθητές/τριες.

Η Υπεύθυνη Σχολικών Δραστηριοτήτων

Μαρίνα Ρόζη ΠΕ78